

Florin Ioniță (coordonator)

Elena Cârstocea • Monica H. Columban • Dorina Kudor • Lenuța Sfirlea

Limba și literatura română

caietul inteligent

Comunicare orală. Lectură. Redactare.

Elemente de construcție a comunicării. Elemente de interculturalitate

5

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	5
DE EVALUARE INIȚIALĂ 1	6
DE EVALUARE INIȚIALĂ 2	8
COMUNICARE ORALĂ	10
Roluri în comunicare: vorbitor, ascultător	11
Reguli de acces la cuvânt (întreruperi, suprapuneri, luarea/predarea cuvântului, așteptarea rândului la cuvânt)	12
Unitățile comunicării: actele de limbaj; perechile de adiacență	13
Elemente paraverbale și nonverbale ca mărci ale personalității individului	14
Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral	15
Strategii de ascultare activă	16
Atitudini comunicative: atenție, empatie	17
EVALUARE	18
LECTURĂ	19
Tipare textuale de structurare a ideilor: narativ, descriptiv, explicativ	20
Cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară, temă	24
Planul simplu de idei. Planul dezvoltat de idei	26
Textul narativ. Narativul literar. Acțiune, personaj, timp, spațiu (1)	28
Textul narativ. Narativul literar. Acțiune, personaj, timp, spațiu (2)	30
EVALUARE	32
Narativul nonliterar. Acțiune, participanți, timp, spațiu (1)	33
Narativul nonliterar. Acțiune, participanți, timp, spațiu (2)	35
EVALUARE	37
Narativul în texte multimodale (text și imagine: banda desenată)	38
Textul descriptiv (literar/nonliterar)	40
Textul explicativ	42
EVALUARE	44
Strategii de comprehensiune: inferențe simple, predicții, împărtășirea impresiilor de lectură	45
Strategii de interpretare: răspuns afectiv, mesaj, interpretarea limbajului figurat	47
Interese și atitudini față de lectură	49
EVALUARE	51
REDACTARE	52
Etapile scrierii: generarea ideilor, planificare, scriere	53
Descoperirea unor subiecte din universul familiar	55
Restrângerea unor teme la aspecte particulare	56
Încadrarea în subiect	57
Prezentarea textului	58
Planul simplu de idei. Planul dezvoltat de idei	59
Părțile textului: introducere, cuprins, încheiere; paragrafe	61
Stil: corectitudine gramaticală, respectarea normelor ortografice și de punctuație	62
EVALUARE	64
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	65
Gramatică. Enunțul. Punctuația enunțului	66
Enunțuri asertive, interogative, exclamative, imperative	67
Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată	68
Propoziția afirmativă. Propoziția negativă	69
EVALUARE	70
Predicatul verbal (I)	71
Predicatul verbal (II)	72
Subiectul exprimat – simplu și multiplu (I)	73
Subiectul exprimat – simplu și multiplu (II)	74
Atributul (I)	75
Atributul (II)	76
EVALUARE	77

Verbul. Flexiunea verbului în raport cu numărul, persoana, modul și timpul	78
Verbul. Moduri verbale: indicativ, imperativ	79
Verbul. Timpurile modului indicativ (1).....	80
Verbul.	81
Timpurile modului indicativ (2)	81
Verbul. Modul indicativ. Structura timpurilor verbale compuse	82
Verbul. Modul indicativ. Timpuri simple și compuse	83
EVALUARE	84
Substantivul. Gen, număr	85
Substantivul. Tipuri de substantive: comun, propriu	86
Substantivul. Categoria determinării. Articol hotărât, nehotărât	87
Substantivul. Posibilități combinatorii ale substantivului (substantiv + atribut)	88
Aplicații. Substantiv, articol	89
Prepoziția	90
EVALUARE	91
Pronumele. Pronumele personal. Gen, număr, persoană	92
Pronumele. Pronumele personal de politețe.....	93
Pronumele. Flexiunea pronumelui personal în raport cu persoana, numărul, genul.....	94
Pronumele personal. Ortoepie, ortografie	95
EVALUARE	96
Adjectivul	97
Gradele de comparație.....	98
Articolul demonstrativ.....	99
Acordul adjectivului cu substantivul.....	100
Numeralul. Tipuri de numeral (cardinal, ordinal).	
Aspecte normative (1).....	101
Numeralul. Tipuri de numeral (cardinal, ordinal).	
Aspecte normative (2).....	102
EVALUARE	103
Ortografie. Ortoepie. Alfabetul limbii române. Ordonarea cuvintelor după criteriul alfabetic	104
Dicționarul. Articolul de dicționar.....	105
Fonetică Tipuri de sunete: vocală, consoană, semivocală.....	106
Corespondența sunet – literă.....	107
Silaba.....	108
Accentul	109
EVALUARE.....	110
Vocabular. Cuvântul, unitate de bază a vocabularului.....	111
Cuvântul și contextul. Forma și sensul cuvintelor.....	112
Categorii semantice: sinonime, antonime	113
Câmpul lexical	114
EVALUARE.....	115
Variație stilistică. Limba standard. Normă și abatere	116
Istoria cuvintelor. Variații ale formelor și ale sensului în timp	118
EVALUARE.....	119
Elemente de interculturalitate.....	120
Identitate personală. Identitate națională. Diversitate culturală și lingvistică	121
Carte românească de învățătură: de la prima carte tipărită la cartea digitală.	122
Modele comportamentale în legende greco-latine.....	124
EVALUARE	126
Test de evaluare finală (1)	129
Test de evaluare finală (2).....	131
Variantă de teză (I).....	133
Variantă de teză (II).....	135
Variantă de teză (III).....	137
Variantă de teză (IV).....	139

CUVÂNT-ÎNAINTE

Caietul inteligent reprezintă auxiliarul perfect pentru completarea manualului școlar, oricare ar fi acesta, și este, totodată, un instrument de evaluare util, care poate fi aplicat atât la clasă, cât și acasă. Principalul scop al lucrării este acela de a asigura exercițiile de antrenament necesare, prin care se pot recapitula și consolida cunoștințele dobândite.

Noua programă școlară de gimnaziu vizează, în principal, două competențe-cheie: *comunicarea în limba maternă și sensibilizarea și exprimarea culturală*. Cele două competențe se recomandă a fi formate și exersate prin intermediul câte unei teme generale care, în clasa a V-a, este *Eu și universul meu familiar*, și prin *cinci domenii de conținut*, domenii care structurează și lucrarea de față:

- Comunicare orală
- Lectură
- Redactare
- Elemente de construcție a comunicării
- Elemente de interculturalitate.

Ordinea în care autorii manualelor abordează cele cinci domenii poate să difere, dar conținuturile sunt obligatorii și tocmai de aceea am optat, în lucrarea noastră, pentru ordinea în care acestea au fost enunțate în programa școlară. Nefiind gândită ca un manual, o astfel de structură permite utilizarea ei flexibilă, în orice moment al predării sau al evaluării, atât în clasă, cât și acasă.

Durata redusă necesară rezolvării aplicațiilor – 5, 10, 15 minute – conferă posibilitatea de a alocă perioade scurte de timp atât rezolvărilor, cât și evaluării, evitându-se supraaglomerarea, stresul și, de ce nu!, plictiseala. Recomandările privind timpul pentru rezolvarea cerințelor sunt menite a asigura un ritm alert de gândire și de lucru, fundament al unui stil de învățare sănătos și eficient.

Caietul inteligent are la bază un concept modern de învățare și de evaluare și este un instrument util pentru creșterea continuă a performanței școlare. Este un instrument... *inteligent*, necesar oricărui elev din clasa a V-a, atât în pregătirea lecțiilor de zi cu zi sau pentru recapitulare, cât și pentru Evaluarea Națională de la sfârșitul clasei a VI-a.

Autorii

TEST DE EVALUARE INIȚIALĂ 1

Numele și prenumele elevului: _____

Autoevaluare: _____

Data susținerii testului: _____

Nota profesorului: _____

Din oficiu se acordă **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **12 puncte**.

Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

Partea I

(51 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A fost odată un morar, care era sărac, dar avea o față frumoasă. Odată se întâlnește cu împăratul și îi zise:

— *Măria Ta, eu am o față care poate toarce, din paie, fire de aur.*

Împăratul zise morarului:

— *Mi-ar plăcea meșteșugul ăsta al fiicei tale și, dacă e așa de dibace după cum spui, adu-o mâine la palat ca s-o pun la încercare.*

A doua zi morarul veni cu fata și împăratul o duse într-o încăpere plină cu paie.

— *Apucă-te de lucru și, dacă până mâine-dimineată nu vei fi tors din paietele astea fire de aur, o să pun să te omoare.*

Rămasă singură, biata fată începu să plângă. Deodată...

(Frații Grimm, *Fata morarului*)

A. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

7x2p = 14 puncte

1. Cuvântul *împăratul* conține:

a. 4 vocale și 4 consoane;

b. 4 vocale și 5 consoane;

c. 5 vocale și 5 consoane.

2. Cuvântul *fiicei* conține:

a. o silabă;

b. două silabe;

c. trei silabe.

3. Sensul asemănător al cuvântului *dibace* este:

a. hotărâtă;

b. pricepută;

c. săritoare.

4. Sensul opus al verbului *să plângă* este:

a. să se întristeze;

b. să râdă;

c. să suspine.

5. Cuvântul subliniat din structura *nu vei fi tors din paietele astea fire de aur* este:

a. adjectiv;

b. substantiv;

c. adverb.

6. Subiectul propoziției *mi-ar plăcea meșteșugul ăsta al fiicei tale* este:

a. *mi*;

b. *meșteșugul*;

c. *fiicei*.

7. Textul de mai sus este:

a. literar;

b. nonliterar.

B. Pe baza textului citat, răspunde, în câte un enunț, la următoarele întrebări:

5x3p = 15 puncte

1. Cine era tatăl fetei?

.....

2. Ce află împăratul de la morar despre fată?

.....

3. De ce îi cere împăratul morarului să-i ducă fata la palat?

.....

4. Ce face fata când rămâne singură?

.....

5. În cazul în care fata nu ar reuși să ducă misiunea la bun sfârșit, împăratul ar porunci să fie omorâtă. Exprimă-ți acordul sau dezacordul cu privire la acest aspect. Argumentează în 20 – 30 de cuvinte.

.....

.....

.....

.....

C. Transcrie, în spațiul punctat, forma corectă dintre paranteze. Taie cu o linie forma greșită.

22 de puncte

În luna _____ (mai/m-ai) am plecat cu părinții la un hotel, pe țărmul mării. _____ (Neam/Ne-am) distrat foarte bine acolo. (Întro/ într-o) _____ dimineață, mama _____ (mia/mi-a) făcut o fotografie pe faleză. Soarele (sa/ s-a) _____ văzut (la/l-a) _____ orizont. Parcă ieșea din marea (ce-a/cea) _____ albastră. (Bine înțeles/bineînțeles) _____ că am admirat și (pescăruși/pescărușii) _____ care zburau pe (deasupra/de asupra) _____ apei. (Aierul/aerul) _____ era foarte curat.

Partea a II-a

(27 de puncte)

Scrie o continuare de 60 – 80 de cuvinte a poveștii *Fata morarului* de Frații Grimm.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TEST DE EVALUARE INIȚIALĂ 2

Numele și prenumele elevului: _____

Autoevaluare: _____

Data susținerii testului: _____

Nota profesorului: _____

Din oficiu se acordă **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **12 puncte**.

Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

Partea I

(48 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Sărind în joacă de pe o creangă pe alta, veverița căzu drept pe spinarea unui lup adormit. Lupul sări în picioare și vru s-o mănânce. Veverița se rugă:

— Lasă-mă, lupule, să plec.

Lupul îi spuse:

— Bine, am să te las, dar numai cu condiția să-mi spui de ce voi, veverițele, sunteți atât de vesele. În timp ce pe mine mă încolțește neconținut urâtul, de câte ori mă uit la voi, vă văd zburând și zbenguindu-vă prin crengile de sus ale copacilor.

Veverița îi spuse:

— Mai întâi lasă-mă să mă urc în copac, iar de acolo ți-oi spune, căci aici mi-e frică de tine.

Lupul o lăsă, iar veverița se cățăără în copac și de acolo îi spuse:

— Urâtul te încolțește, fiindcă ești rău. Răutatea îți mistuie inima. Pe când noi suntem vesele, fiindcă suntem bune și rău nu facem nimănu.

(Lev Tolstoi, *Lupul și veverița*)

A. Scrie răspunsuri pentru următoarele cerințe:

1. Subliniază varianta corect despărțită în silabe: 3x2p = 6 puncte

a. cre-an-gă/crean-gă;

b. con-di-ți-a/con-di-ția;

c. ră-u-ta-tea/rău-ta-tea.

2. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru cuvintele:

3x2p = 6 puncte

a. vesele – _____

b. frică – _____

c. fiindcă – _____

3. Completează tabelul următor, precizând partea de vorbire pentru fiecare dintre cuvintele scrise în coloana din stânga: 3x2p = 6 puncte

cuvântul	partea de vorbire
căzu	
(la) voi	
(ale) copacilor	

4. Subliniază predicatul propoziției *Veverița îi spuse*. 3 puncte

5. Scrie un enunț în care substantivul *răutate* să fie subiect, ca parte de propoziție. 3 puncte

.....

B. Pe baza textului citat, răspunde la următoarele cerințe:

1. Transcrie o sintagmă prin care lupul le caracterizează pe veverițe. 3 puncte

.....

2. Formulează o idee principală din fragmentul marcat cu chenar. 3 puncte

.....

3. Exprimă-ți, în 20 – 30 de cuvinte, părerea despre învățătura pe care o transmite ultima replică a veveriței. 3 puncte

.....

.....

.....

C. Completează enunțurile cu forma corectă dintre paranteze. Taie cu o linie forma greșită. 15 puncte

(Copii/copiii) _____ vor (pornii/porni) _____ spre școală.

Va trebui (să fii/să fi) _____ ascultător.

(Nu șoptii/șopti) _____ la test.

Fata (aceea/aceia) _____ e cuminte.

PARTEA a II-a

(30 de puncte)

Redactează o compunere de 8 – 10 rânduri, în care să folosești trei cuvinte alese de tine din textul dat la Partea I. Tema compunerii este la alegerea ta. Dă un titlu potrivit compunerii.

Cuvinte selectate:,, ;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Comunicare orală

Competențe generale. Competențe specifice

1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare prin receptarea și producerea textului oral
- 1.2. Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informații și a unor idei exprimând opinii, emoții și sentimente prin participarea la discuții pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/citite
- 1.3. Identificarea unor elemente paraverbale și nonverbale, în funcție de situația de comunicare
- 1.4. Realizarea unei interacțiuni verbale cu doi interlocutori, folosind strategii simple de ascultare activă și manifestând un comportament comunicativ politicos față de interlocutor(i)
4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise
- 4.1. Utilizarea achizițiilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă a intențiilor comunicative
- 4.2. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative
- 4.3. Monitorizarea propriei pronunții [...] și a pronunției [...] celorlalți, valorificând achizițiile fonetice de bază

COMUNICARE ORALĂ

Roluri în comunicare: vorbitor, ascultător

Ascultă cu atenție textul citit de colegul/colega ta:

Mama:

Tu ești o floare, eu sunt o grădină,

Eu sunt un port, tu ești o mare,

Copilul meu!

Copilul:

Tu ești o dimineață, eu sunt o rază de soare,

Eu sunt o privighetoare, tu ești un cuib,

Mama mea!

(***, Dialog)

I Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde rolului de vorbitor, respectiv de ascultător, în replicile selectate din textul dat.

1. ... Tu ești o floare, eu sunt o grădină

2. ... Eu sunt o privighetoare, tu ești un cuib

A. Mama este ascultător, copilul este vorbitor.

B. Mama este vorbitor, copilul este ascultător.

C. Mama este vorbitor, copilul este vorbitor.

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 3 minute

II Desenează câte o imagine care să surprindă elemente ale naturii asociate mamei și copilului, valorificând conținutul textului.

Mama	Copilul

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

III Citiți, în perechi, în fața colegilor, textul *Dialog*.

1. Completează enunțurile cu răspunsuri referitoare la momentul când ați citit textul:

a. Colegii mei au avut rolul de b. Eu am avut rolul de

2. Ascultătorii au fost (de ex.: atenți/neatenți).

3. În vocea mea, am simțit (de ex.: încredere, calm, frică).

Timpu pentru rezolvarea cerințelor: 3 minute

IV Acordă câte un calificativ colegilor care au citit textul în fața clasei.

Calificativ	Pronunția corectă a cuvintelor	Volumul vocii	Postura corpului	Expresivitatea intonației
👉 foarte bine				
👉 bine				
👉 mai exersează				

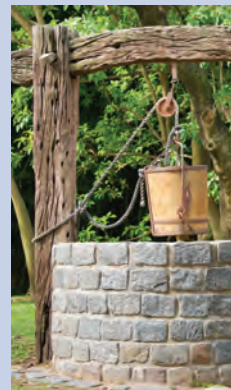
Timpu pentru rezolvarea cerințelor: 2 minute

Reguli de acces la cuvânt (întreruperi, suprapuneri, luarea/predarea cuvântului, așteptarea rândului la cuvânt)

Citește cu atenție textul următor:

Paul și părinții lui se urcă în mașină și pleacă spre cabana lor preferată de la munte.
— În două ore ajungem la caba..., zicea tatăl, dar Paul îl întrerupe brusc.
— Vreau să oprim la fântâna de pia..., cu apă rece ca gheața, se grăbi mama să adauge.
— Să poposim acolo o jumătate de oră, tată, ca să...
— Să iei puțină apă rece în termos? interveni mama.
— O, nuuu!... Siguur! se îngămădiră tatăl și Paul să răspundă deodată.
— Să vorbim pe rând, zâmbi mama.
— Altfel, frâna mașinii se va simți stresată, glumi tatăl.
— Te rog, tată... Ce doreai să spui?

(***, Călătoria)

I Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. A G În primele două replici, Paul îl întrerupe pe tatăl său, iar mama îl întrerupe pe Paul.
2. A G În replica a cincea, Paul și mama vorbesc în același timp.
3. A G În ultima replică, Paul își așteaptă rândul să vorbească.
4. A G Cei trei participanți la dialog respectă regulile de acces la cuvânt.
5. A G Replica a șasea cuprinde o regulă de acces la cuvânt.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

II Realizați, în echipe de trei colegi, o scenetă, folosind doar replicile din textul Călătoria (eliminați explicațiile povestitorului). Jucați sceneta în fața colegilor.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 8 minute

III Completează tabelul de mai jos cu câte două afirmații pe care le consideri potrivite pentru comportamentul vorbitorilor într-un dialog/conversație.

Așa da!	Așa nu!

Timp pentru rezolvarea cerinței: 2 minute

Unitățile comunicării: actele de limbaj; perechile de adiacență

Citește cu atenție următorul text:

Păcală și Tândală mergeau printr-o pădure. Într-un copac, văzură o pasăre.

— Măi Tândală, uite o pasăre! Hai s-o prindem, s-o frigem și s-o mâncăm boierește, zise Păcală, lingându-și degetele.

— Că bine zici! Dar cum s-o mâncăm fără sare? Să stai tu s-o păzești, ca să nu zboare, și eu dau fuga în sat să aduc sare! Când voi veni, va fi vai de mama ei și halal de noi!

(***, Păcală și Tândală)

I Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera corespunzătoare actului de limbaj.

1. ... Măi, Tândală, uite o pasăre!	A. Întrebare
2. ... Dar cum s-o mâncăm fără sare?	B. Afirmatie
3. ... Că bine zici!	C. Acceptare
4. ... Să stai tu s-o păzești, ca să nu zboare!	D. Solicitare

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 3 minute

II Completează rezumatul textului cu verbe care indică actele de limbaj: a accepta, a propune, a întreba, a spune, a cere.

Păcală și Tândală văd o pasăre într-un copac din pădure. Păcală lui Tândală să se uite la pasăre și îi să o prindă, să o frigă și să o mănânce. Tândală propunerea, dar cum să o mănânce fără sare, astfel că îi lui Păcală să o păzească, în timp ce el merge în sat să aducă sare.

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 3 minute

III Citește dialogul imaginar dintre Păcală și Tândală.

Tândală: Ești un om de încredere, Păcală!

Păcală: Îți mulțumesc, frate Tândală! Cuvintele tale mă bucură nespun. Tu ești cel mai harnic și sprinten prieten al meu!

Tândală: Oh, frate Păcală, meșteșugite vorbe spui! Doar dacă ai și crede în ele! Mereu glumești pe seama mea.

1. Subliniază cu o culoare enunțurile care cuprind complimente și acceptarea acestora, iar cu altă culoare, enunțurile care cuprind reproșuri.
2. Scrie, pe caietul tău, un dialog între Păcală și Tândală, în care Păcală îl invită pe Tândală să-și creeze o pagină pe o rețea de socializare. Valorifică informațiile din caseta care cuprinde explicații ale celor două nume.

Tândală poate fi numit un om care nu este bun de nicio treabă, care lucrează fără rost sau care își pierde vremea umblând de colo până colo.

Păcală poate fi numit un om glumeț, poznaș, care se ține de farse.

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 10 minute

Elemente paraverbale și nonverbale ca mărci ale personalității individului

Citește textul:

Deși sunt frați gemeni, Paul și Diana sunt foarte diferiți. Paul vorbește tare, pe un ton strident, într-un ritm atât de rapid încât cei din jur nu prea înțeleg tot ce spune. Privește oamenii în ochi, zâmbește des, își ține umerii drept și gesticulează cu mâinile mai tot timpul. Diana vorbește încet, cu un ton calm și o intonație blândă, rostind cuvintele rar, cu pauze lungi între ele. Adesea, cei din jur nu prea au răbdare s-o asculte. Privește mereu în pământ, își ține mâinile împreunate și se mișcă de pe un picior pe altul.

(***, Suntem cum comunicăm)

- I Completează tabelul cu enunțuri din text care cuprind elemente nonverbale și paraverbale, ca mărci ale personalității celor doi frați.**

	Elemente nonverbale	Elemente paraverbale
Paul		
Diana		

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 7 minute

- II Subliniază, în lista de mai jos, elementele paraverbale care sunt proprii personalității tale, și scrie-le pe graficul dat.**

Tonul vocii: subțire, strident, aspru, gâtuit, calm, altfel (precizează cum).

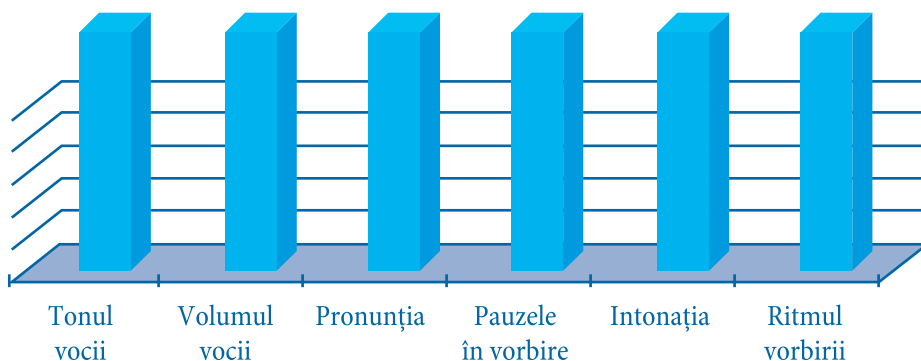
Volumul vocii: tare, slab, adaptat apropierii sau depărtării de interlocutori, altfel (precizează cum).

Pronunția: corectă, cu unele particularități de pronunție a unor sunete, altfel (precizează cum).

Pauzele în vorbire: scurte, lungi, dese, rare, altfel (precizează cum).

Intonația: monotună, schimbătoare în funcție de starea de spirit, altfel (precizează cum).

Ritmul vorbirii: calm, repezit, lent, rapid, altfel (precizează cum).

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral

Ascultă cu atenție textul următor, citit de colega ta/colegul tău:

Adalbert are 11 ani. E alcătuit ca voi și ca mine, are două picioare, două mâini, doi ochi (verzi), păr (roșcat și creț). Are și niște pistrui care-i dau un fals aer de Morcoveață, mici pete roșii care-i acoperă toată fața, nasul, ochii și care-i fac pe oameni să-și întoarcă privirea după el. Morcoveții sunt mai degrabă rari în zilele noastre.

Adalbert e un băiat foarte, foarte, foarte fricos. Se teme de tot, de toată lumea, tot timpul. Soneria telefonului sau cea de la ușă, zgomotul apei din canalizare, mulțimea din supermarket, totul, totul, totul, absolut totul îl înspăimântă. În clasă nu îndrăznește să scoată o vorbă, în recreație nu îndrăznește să se amestece printre colegi.
(Fanny Chartres, *Ursa Mare*, în vol. *Ce poți face cu două cuvinte*)

I Răspunde la fiecare dintre cerințele de mai jos, pe baza textului ascultat.

1. Transcrie două cuvinte-cheie în jurul cărora este dezvoltat textul.

.....

2. Scrie ideea principală din textul ascultat.

.....

3. Formulează o idee secundară din textul ascultat.

.....

4. Transcrie enunțul în care este precizat de ce Adalbert seamănă cu Morcoveață.

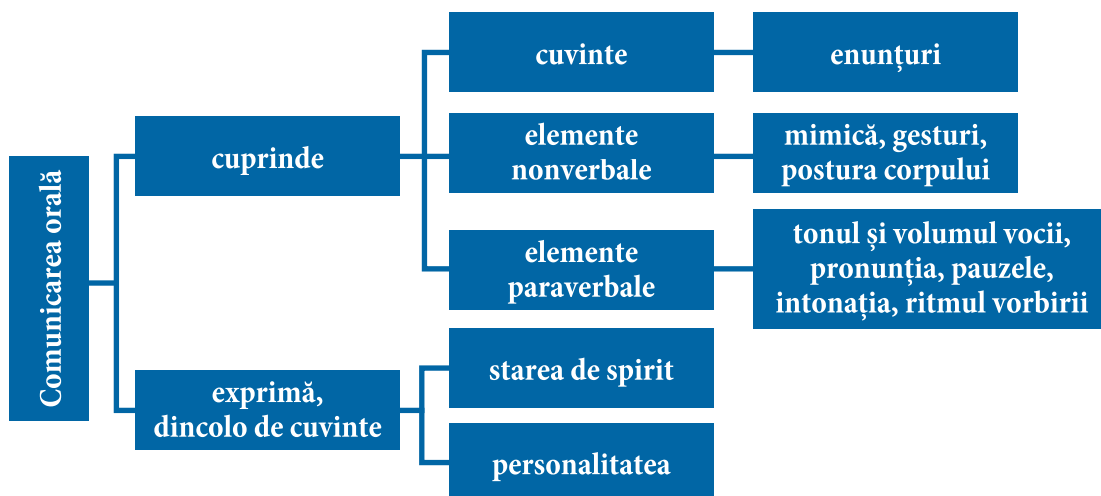
.....

5. Precizează ce îl înspăimântă pe Adalbert.

.....

Timp pentru rezolvarea cerinței: 8 minute

II Scrie, pe caiet, un text despre comunicarea orală, pe baza informațiilor din organizatorul grafic.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 4 minute

Strategii de ascultare activă

I Vreau să-ți povestesc!

1. Formați perechi de câte doi colegi, în care unul dintre voi să fie **A** și celălalt, **B**.
2. Fiecare dintre voi se gândește la o întâmplare pe care ar dori să o povestească.
3. **A** povestește întâmplarea, timp de un minut, iar **B** nu îl ascultă (privește în altă parte, răsuțește un creion între degete etc.). Apoi, se schimbă rolurile.
4. **A** povestește întâmplarea, timp de un minut, iar **B** îl ascultă activ (este atent, concentrat). Apoi, se schimbă rolurile.
5. Discutați despre cum v-ați simțit în cele două roluri: când ați fost ascultat și când nu ați fost ascultat.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 6 minute

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații referitoare la ascultarea activă și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. **A G** A asculta activ presupune să stai în fața interlocutorului, aplecat puțin spre el, păstrând contactul vizual.
2. **A G** Ascultătorul activ face și alte lucruri în timp ce îl ascultă pe vorbitor.
3. **A G** Gândurile ascultătorului activ sunt îndreptate doar către vorbitor.
4. **A G** Cel care ascultă evită întreruperile și devierile de la discuție.
5. **A G** Ascultătorul activ nu pune întrebări dacă ceva este neclar.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 2 minute

III Telefonul fără fir.

1. Așezați-vă pe trei rânduri, unul în spatele celuilalt.
2. Primul elev din fiecare rând formulează, în gând, un enunț lung, alcătuit din câteva propoziții.
3. Enunțul formulat de primul elev este transmis oral colegului din spate, apoi, succesiv, până la ultimul elev.
4. Discutați despre strategiile de comunicare folosite de către toți participanții, răspunzând la următoarele întrebări:
 - a. Au repetat participanții enunțul, dacă au sesizat că nu a fost bine înțeles?
 - b. Au reformulat enunțul, dacă nu au reținut exact toate cuvintele?
 - c. Care a fost strategia care a asigurat transmiterea corectă a enunțului până la ultimul participant?

Timp pentru rezolvarea cerinței: 8 minute

Atitudini comunicative: atenție, empatie

I Vreau să-ți citesc!

Citește colegei/colegului de bancă fragmentul de text:

Vulpea tăcu și îl privi îndelung pe Micul Prinț:

— Te rog, împlânzește-mă! spuse ea.

— Bucuros aș vrea, răspunse Micul Prinț, numai că nu prea am timp. Am de căutat prieteni și o mulțime de lucruri de cunoscut.

— Nu cunoști decât lucrurile pe care le împlânzești, zise vulpea. Oamenii nu mai au timp să cunoască nimic. Cumpără lucruri de-a gata, de la negustori. Dar cum nu există negustori de prieteni, oamenii nu mai au prieteni. Dacă vrei un prieten, împlânzește-mă pe mine!

— Cum se face? zise Micul Prinț.

(Antoine de Saint-Exupéry, *Micul Prinț*)

II Spune-i colegei/colegului cum te-a influențat atitudinea ei/lui în calitate de ascultător.

CRITERII	👍 foarte bine	👌 bine	👎 mai exersează
Poziția corpului			
Mimica și gesturile			
Contactul vizual			
Înțelegerea nevoii mele de a fi ascultat			
Răbdarea de a asculta			
Acceptarea unor greșeli/ezități în citire			
Exprimarea unei opinii sincere despre calitatea lecturii			
Exprimarea mulțumirii pentru lectura oferită			

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 7 minute

III Completează următoarele enunțuri referitoare la emoțiile simțite în calitate de cititor.

- Dialogul dintre cele două personaje m-a făcut să simt
- Îi mulțumesc colegului/colegei pentru că
- Mi-a fost ușor să accept că
- Mi-a fost greu să accept că
- Când observ că (numește o persoană) nu îmi acordă atenție, simt
....., pentru că am nevoie și vreau ca acea
persoană să

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 3 minute

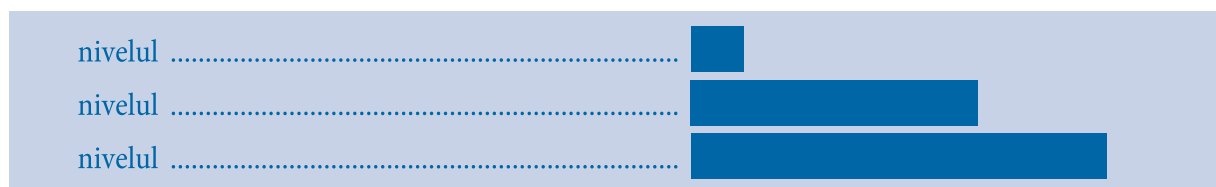
EVALUARE

Citește cu atenție textul:

Comunicarea este un proces complex, care cuprinde trei niveluri. Nivelul limbajului (logic), reprezintă doar 7% din totalul actului de comunicare; nivelul paraverbal (tonul și volumul vocii, pronunția, viteza de rostire) – 38% și nivelul nonverbal (mimica, gesturile, poziția corpului, mișcarea etc.) – 55%. Prin comunicare, exprimăm idei, sentimente, dorințe, intenții, primim și oferim informații. Astfel, omul se construiește pe sine ca personalitate.
(***, Despre comunicare)

Răspunde la fiecare dintre cerințele următoare:

1. Completează, în diagrama de mai jos, pe baza informațiilor din text, nivelurile de comunicare orală și procentele corespunzătoare acestora. (6p)

2. Transcrie, din textul dat: (2p)

- a. cuvântul-cheie
- b. ideea principală

3. Scrie, în tabelul de mai jos, câte un avantaj și câte un dezavantaj al următoarelor modalități de comunicare orală: *față în față* și *prin telefon*. (4p)

	Avantaje	Dezavantaje
față în față		
prin telefon		

4. Scrie câte trei afirmații care să descrie comportamentul unui bun vorbitor, respectiv al unui bun ascultător. (6p)

Bun vorbitor	Bun ascultător
1.	1.
2.	2.
3.	3.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute. Se acordă 2 puncte din oficiu. Total: 20 de puncte